

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Предмет: Реферат Комисије за избор у звање асистента са докторатом за ужу научну област Систематска теологија / Тежиште истраживања: Хришћанска етика, са пуним радним временом.

Одлуком Изборног и Наставно-научног већа Православног богословског факултета Универзитета у Београду број 0104-395/4 од 11.7.2024., као и Решењем о образовању Комисије број 0205-372/4 од 19.09.2024. године за припрему реферата за избор у звање асистента са докторатом за ужу научну област Систематска теологија / тежиште истраживања: Хришћанска етика, изабрани смо у Комисију за припрему реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање асистента са докторатом за ужу научну област Систематска теологија, са пуним радним временом, на основу објављеног конкурса у публикацији „Послови“ број 1109, од 11. септембра 2024. године, и на вебсајту Факултета.

Након детаљног увида у приложени конкурсни материјал, част нам је и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православно богословског факултета Универзитета у Београду поднесемо следећи

РЕФЕРАТ

На расписани јавни конкурс, објављен 11. септембра 2024. године, пријавило се два кандидата: **др Обрад Карановић**, доктор богословских наука и **др Илија Марчетић**, доктор богословских наука. Кандидати су приложили сву конкурсном предвиђену документацију. Комисија ће оцену кандидата представити по редоследу приспећа пријаве на Конкурс.

КАНДИДАТ ДР ОБРАД КАРАНОВИЋ

1. Биографија кандидата др Обрада Карановића

Обрад Карановић је рођен 10. новембра 1988. године у Новом Саду. Након завршетка средње школе, уписује 2007. године Православни Богословски факултет у Београду, који и завршава 2012. са одличним успехом (просечна оцена **9, 69**). На постдипломске студије одлази, прво, у Швајцарску, у Центар Васељенске патријаршије у Шамбезију, где на Универзитету у Фрибургу стиче диплому мастер студија теологије 2014. године, успешно одбравивши рад на тему „Тајна слободе у химнологији Посног Триода - Антрополошке датости”, под менторством професора др Константина Деликонстантиса (оцена Изузетно добар, 5,67/6), а затим одлази на специјализацију из моралног богословља на Католички институт у Паризу, где проводи наредне две године, те 2016. године са успехом брани рад „Однос човека према творевини у савременој еколошкој проблематици. Једно православно читање папске енциклике *Laudato Si*”, под менторством професора хришћанске етике др Доминика Гренера. Француски језик усавршава у школи француског језика при Центру за примењену

лингвистику Универзитета Франш-Комте у Безансону, у Француској, а у периоду између два студијска боравка похађа тромесечни курс новогрчког језика (март-мај 2014). По завршетку студија у Француској, одлази на једногодишњи курс новогрчког језика у Солун, по завршетку којег уписује докторске студије на Богословском факултету Аристотеловог универзитета, на Одсеку за друштвену теологију и хришћанску цивилизацију, под менторством редовног професора хришћанске етике и биоетике др Милтијада Ванцоса. Докторску дисертацију под називом „Прекрасни Јосиф (Пост 37–50) као морални узор. Рецепција и промоција у светлу Хришћанске етике” одбранио је у јулу 2023. године са оценом Одличан. На истом факултету уписује постдокторске студије из биоетике, у оквиру којих се бави проблематиком светости живота и брака у контексту вантелесне оплодње, компаративна студија у православном и римокатоличком богословљу.

2. Наставно-педагошки рад кандидата др Обрада Карановића

Током зимског семестра школске 2023–2024. године, у својству научног истраживача, кандидат као предавач самостално држи два предмета на Богословском факултету Аристотеловог универзитета у Солуну на основним студијама Одсека за друштвену теологију и хришћанску цивилизацију: „Пастирско и социјално дело Цркве. Теорија” (3 сата недељно) и „Теме православне биоетике” (3 сата недељно). Током свог богословског школовања имао је прилику да прати, учествује у организацији, али и излаже, на богословским скуповима. Објављивао своје радове и преводе у различитим богословским часописима. Од страних језика говори француски, грчки и енглески језик, а служи се и руским језиком. Од класичних језика користи се старогрчким и црквенословенским језиком.

3. Научно-истраживачки рад кандидата др Обрада Карановића

Поред докторске дисертације, кандидат је аутор укупно 6 научних радова, четири научна превода са француског и грчког језика, као и неколико превода шире богословске литературе са истих језика.

Докторска дисертација носи наслов „Прекрасни Јосиф као морални узор. Рецепција и промоција у светлу Хришћанске етике”. Аутор има за циљ да из призме моралног богословља укаже на значај лика старозаветног патријарха Јосифа, којег црквено предање назива Прекрасним не толико ради његове спољашње, телесне колико ради његове унутрашње, духовне красоте. Рецепција наратива о Јосифу у светоотачком предању има два основна правца: типолошки, који истиче живот патријарха као праобраз живота Господа Исуса Христа, и морални, односно етички, који указује на то да је Јосифова врлина пример за подражавање свима онима који желе да живе побожно. Аутор, истражујући етичку проблематику наратива о Јосифу, као и богато светоотачко, ерминевичко, али и шире црквено, предање, на један креативан и богословски осмишљен начин, представља морални лик праведног Јосифа у кључу типолошког указивања на Свеврлину Христову. Аутор сматра да је значај и уникатност моралног узора старозаветног патријарха Јосифа и библијског наратива о њему управо у томе што чини праслику врлине Исуса Христа, будући да за хришћанску етику врлина нема вредност сама по себи него се њена

вредност темељи у личности Господа Исуса Христа. Комисија констатује да докторска дисертација кандидата Карановића, поред тога што спада у ужу научну област Систематска теологија, за тежиште истраживања има Хришћанску етику.

У наставку наводимо публиковане научне радове кандидата са кратким приказом садржаја и оценом:

1) „The Ethical Dimension of the Ninth Commandment of the Decalogue and the Phenomenon of Slander”, у *Fidelitate Tradițională și creativitate înnoitoare*, уредник Sava Viorel, 69–79. *Studia Theologica Doctoralia*, X. Iași: Editura Doxologia, 2019.

Аутор полази од тога да се девета заповест Божија односи првенствено на феномен лажног сведочења, односно клевете. Клевета је, наиме, присутна у два кључна момента у историји човечанства: прво, у догађају прародитељског греха, будући да је управо клевета као лажно сведочанство змије против Бога та која је Адама и Еву привела греху; друго, оправдање Христовог распећа засновано је на клевети. Аутор указује на комплексност феномена, његову дијахронијску присутност, као и на његову етичку неоправдивост. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

2) „The Ethical Dimension of Typological Exegeses of the Joseph Narrative (Gen 37-50)”, у *Serving the Truth, God and His people. Aspects of Current Doctoral Research*, уредник Sava Viorel, 256–264. *Studia Theologica Doctoralia XI*. Iași: Editura Doxologia, 2019.

Живот старозаветног патријарха Јосифа изобилује типолошким елементима који указују на сам живот Господа Исуса Христа. Праведни Јосиф као праобраз Христов је уједно и морални узор хришћанима. Аутор жели да, на основу неколико одабраних светоотачких навода, покаже да типолошко тумачење наратива о Јосифу укључује и одређене сегменте који имају етички карактер. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

3) „L’anthropocentrisme moderne et l’anthropocentrisme chrétien dans *Laudato si’*. Présentation et une appréciation orthodoxe”, у *Aspecte ale cercetării științifice doctorale, astăzi*, уредник Sava Viorel, 117–138. *Studia Theologica Doctoralia XII*. Iași: Editura Doxologia, 2020.

Папска еколошка енциклика *Laudato si’* (2015) указује на проблематику деструктивности модерног антропоцентризма, иако не негира да у хришћанском учењу постоји одређени здрави антропоцентризам, који је током последњих векова и услед различитих околности у одређеним црквеним круговима био погрешно поиман. Аутор представља поставку проблематике и одговоре на њу од стране папе Фрања, и уједно даје осврт из угла православног богословља. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

4) „Еколошка криза као духовни феномен: кратко подсећање на Лина Вајта”, *Теолошки погледи* LVI (1/2023): 117–132. Аутор представља тезу америчког медијевализме Лина Вајта о томе да је западно хришћанство својим светоназорима током средњег века довело до промена одређених парадигми у односима човека према природи и тако допринело генези савремене еколошке кризе. Он притом указује да је овом тезом, коју не сматра неоспоривом, еколошка криза дијагностикована као духовна криза човечанства, чиме је на актуелности добила дискусија о улози религије и духовности у решавању еколошке кризе. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

5) „Врлина целомудрености у хришћанском предању: пример старозаветног патријарха Јосифа и његови етичко-дидактички аспекти”, *Богословље* 83 (1/2024): 87–104.

Врлина целомудрености је једна од стожерних врлина како у старојелинском тако и у хришћанском врлинослову, али је уједно њен садржај савременом човеку доста непознат, можда чак и стран. Аутор чланка се служи библијским примером целомудрености патријарха Јосифа, како би илустровао појам и смисао ове врлине, и понудио је као једну смерницу и вредност коју је потребно посебно развијати међу младима у савременом свету. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

6) „Како се 'постаје' брат? Етичко проблематизовање братских односа у Књизи постања”, у *Свето Писмо у верској настави. Зборник радова са научног скупа*, уред. Ненад Божовић и Владан Таталовић, 77–98. Београд: Библијски институт Православног богословског факултета УБ – Одбор за верску наставу Архиепископије београдско-карловачке, 2024.

Аутор има за циљ да укаже на проблематику братских односа у Књизи постања и на њихов динамичан карактер. Поред онога што је дато, дакле биолошког сродства, постоји и оно што је задато у тим односима, односно призив који води ка духовном сродству. Аутор указује на различите моделе динамике братских односа у Књизи постања, ставља фокус на братски однос као на етички пројекат, односно на испуњење једног духовног призива, и нуди тематске смернице за обраду ове теме у верској настави. Комисија констатује да овај рад спада у ужу научну област Систематска теологија и да је тежиште истраживања Хришћанска етика.

Поред наведених научних радова, кандидат је приложио уверења о присуству и учешћу са излагањем на неколико симпозијума и различитих едукативних програма. Др Карановић је учествовао и имао излагања на следећим међународним скуповима:

1) „Ὁὸ ψευδομαρτυρήσεις (Exod. 20, 16). The Ethical Dimension of the Ninth Commandment of the Decalogue“, *Studia Theologica Doctoralia - International Symposium, X, Faculty of Theology „Dumitru Stanoloae”, University of Iasi „Ioan Cuza” Romania*, 7–8 мај. 2018.

2) „The Ethical Dimension of Typological Exegeses of the Joseph Narrative (Gen 37-50)”, *Studia Theologica Doctoralia - International Symposium, XI, Faculty of Theology „Dimitru Stanoloae”, University of Iasi „Ioan Cuza” Romania, 13–14. мај 2019.*

3) „L’anthropocentrisme moderne et l’anthropocentrisme chretien dans *Laudato si’*. Presentation et une appreciation orthodoxe”, *Studia Theologica Doctoralia - International Symposium, XII, Faculty of Theology „Dimitru Stanoloae”, University of Iasi „Ioan Cuza” Romania, 11–12. мај 2020.*

Кандидат је и аутор следећих превода стручне богословске литературе:

1. Јов Геча, „Примат Васељенског патријарха у Отоманској империји”, *Саборност* 9 (2015): 25–37 (превод са француског);
2. Милтијад Констандину, „Етика односа Бога и човека. Библијски приступ из угла Старог Завета”, *Религија и толеранција* 34 (2020): 377–388;
3. Милтијад Ванцос, „Људско достојанство: појам, садржај и вредновање из угла хришћанске етике”, *Религија и толеранција* 36 (2021): 391–405;
4. Пантелејмон Хабидис, „Допринос грчких теолога на унијским конференцијама у Бону 1874. и 1875. године”, *Религија и толеранција* 37 (2022): 49–58.
5. Плакида Десеј, Жан-Клод Ноје, *Између хришћанског истока и запада. Разговори са једним православним монахом*, Крагујевац: Каленић, 2023 (превод са француског);
6. Харалампје Пападопулос, *Све је пут. Прилике за измирењем са изгубљеним сопством*, Крагујевац: Каленић, 2023 (превод са грчког);
7. Харалампје Пападопулос, *Поверење. Слобода од потребе за контролисањем свега*, Крагујевац: Каленић, 2023 (превод са грчког);
8. Братство Свештеног манастира Преподобног Григорија на Светог Гори, „Причешћивање Светим Телом и Крвљу Христовом без маловерја”, *Православље – новине Српске Патријаршије*, бр. 1335 (1. новембар 2022): 38–40 (превод са грчког).

Поред наведених превода, кандидат је био и стручни редактор превода две књиге:

1. Оливије Клеман, *Православна Црква*, превела са француског Славица Милетић, Београд: Библос, 2021;
2. Свети Нектарије, Митрополит Пентапољски, *О старању о души*, превео са грчког Нектарије Самарцић, Београд: Издавачка фондација СПЦ, 2022.

4. Стипендије кандидата др Обрада Карановића

Кандидат је током основних богословских студија био стипендиста Министарства вера Републике Србије и Епархије бачке. Затим, током постдипломских студија у иностранству, кандидат је, у различитим периодима и степенима студија, био уживалац стипендије „Доситеја” Фонда за младе таленте за студије у иностранству Министарства науке и технолошког развоја Републике Србије, стипендије Католичког комитета за културну сарадњу, као и

црквених стипендија Епархије бачке, Митрополије загребачко-љубљанске и Царске Лавре Хиландара.

5. Остале активности кандидата др Обрада Карановића

Поред учешћа на наведеним научним скуповима са излагањем, кандидат је био и учесник 1) *Летње школе биоетике* под називом „Human Beings – Nonhuman Beings – Nature“, у организацији *Fern Universität in Hagen*, одржаном у Трогиру, Хрватска, од 30. јуна до 7. јула 2019, и имао излагање на тему: „Anthropocentrism, Biocentrism and Ecocentrism from an Orthodox Theological Perspective“. 2) Учествовао је у организацији интердисциплинарног симпозијума „Παρένθετη μητρότητα: Ο ηθικός προβληματισμός για τη μητέρα, το παιδί και την οικογένεια“ (Сурогат мајчинство: Морална проблематика везана за мајку, дете и породицу), одржаног 5. децембар 2018, у организацији Богословског факултета Аристотеловог универзитета у Солуну. 3) Кандидат је узео учешће и на Првом свегрчком симпозијуму Медицинске етике и Биоетике „Το φυσικό και το τεχνητό υπό το πρίσμα των αναπαραγωγικών και βελτιωτικών τεχνολογιών“ (Природно и вештачко у призми репродуктивних и побољшавајућих технологија), 8–10. децембар 2017, у организацији Филозофског факултета и Богословског факултета Аристотеловог универзитета у Солуну. 4) При Центру за додатно усавршавање Аристотеловог Универзитета у Солуну, кандидат је успешно похађао курс „Η Κοινή Ελληνιστική γλώσσα της Αγίας Γραφής και η πολιτισμική της διάσταση. Β΄ κύκλος: Η περίπτωση των δύο προς Θεσσαλονικείς Επιστολών του απ. Παύλου“ (Старогрчки кини језик Светог писма и његова културна димензија. Други циклус: Случај двеју посланица Светог апостола Павла Солуњанима), 60 сати предавања (5 ECTS), 13.03–30.05.2020, Солун. Кандидат је учествовао и у организацији Трећег сусрета Грчких славолога, симпозијума са темом „Η Θεσσαλονίκη και οι κυριλλομεθοδιανές σπουδές στην Ελλάδα“ (Солун и Кирилометодијевске студије у Грчкој), 4–5. мај 2018, у организацији Богословског факултета Аристотеловог универзитета у Солуну и Општине града Солуна (помоћник у секретаријату). Кандидат је присуствовао колоквијуму „Episcopal Ordination and Episcopal Ministry according to Catholic and Orthodox Doctrine and Canon Law“, у организацији Универзитета у Фрибургу (Швајцарска), од 3–6. априла 2013.

КАНДИДАТ ДР ИЛИЈА МАРЧЕТИЋ

1. Биографија кандидата др Илије Марчетића

Илија Марчетић је рођен 27. децембра 1976. у Зрењанину. Након завршене основне и средње школе, уписао је студије на Првославном богословском факултету Универзитета у Београду где је дипломирао 2002. године, са просечном оценом **8,72**. Исте године је уписао магистарске студије које је окончао 22. новембра 2010. године, успешном одбраном тезе „Однос Цркве на Западу према несторијанству у времену Светог папе Келестина Првог и богословске делатности светог Јована Касијана“. 27. септембра 2016. успешно је одбранио докторску дисертацију под називом „Христологија Светог папе Лава Великог и њене импликације на хришћански живот данас“, под менторским руковођењем епископа др Игнатија Мидића.

2. Наставно-педагошки рад кандидата др Илије Марчетића

Кандидат је стекао наставно педагошко искуство радећи као наставник верске наставе у периоду од 2001. до 2004. године а потом и као координатор за верску наставу Епархије Банатске. Од 2012. ради као наставник верске наставе и на територији града Новог Сада, а касније и у Нишу.

3. Научно-истраживачки рад кандидата др Илије Марчетића

Докторска дисертација кандидата носи наслов „Христологија Светог папе Лава Великог и њене импликације на хришћански живот данас“, и бави се појашњењем Лавове христолошке мисли и њене онтологије у контексту хришћанског живота и човековог постојања као вечне личности. Такође, она разматра сарадњу између Римске и Константинопољске Цркве, која је била усмерена на очување аутентичне православне христологије. Оваплоћена личност Бога Логоса гарантује јединство човечанске и божанске природе – неразделиво и несливено. Кандидат разматра онтологију христолошког догмата и питања која тај догмат разоткрива у црквеном и онтолошком смислу. Захваљујући Ипостаси вечног Божјег Сина, који се оваплотио, омогућено је сједињење божанске и човечанске природе. Христова Личност, као носилац тих природа, представља основу за онтолошке импликације које то јединство има за све људе – да у Христу постану синови Божји и наследе дар вечног живота. Закључци дисертације истичу важност халкидонске христологије за савременог човека и свет. Васкрсење Христово, као кључ за разумевање спасења, показује како савремени човек може разумети потребу за Богочовеком као Спаситељем, који превазилази смртност и дарује бесмртност као израз Божје љубави. По својој структури и садржају ова докторска дисертација представља систематско богословско и историјско разматрање главних питања Христологије у светлости учења папе Лава. Иако кандидат на појединим местима реферира на етичка питања, као на пример у разматрању односа агаписког ероса и етике, Комисија сматра да тежиште истраживања ове дисертације није хришћанска етика већ догматика.

Поред докторске дисертације кандидат је објавио и седам научних радова

1) Илија Марчетић, „Пастирско-богословска делатност светог Келестина Првог, православног епископа римског“, *Богословље* 70/2 (2011), 61-77.

У овом раду, кандидат истражује личност и богословско дело римског епископа Келестина I, истичући његов значајан допринос теологији. Папа Келестин је, током свог десетогодишњег управљања Црквом на Западу, званично осудио Несторијеву јерес на помесном сабору у Риму 430. године, а уз његову подршку започета је и хришћанска мисија Светог Патрика у Ирској. Келестин је био први римски папа који је одлучно иступио против пелагијанаца и брзо препознао опасност коју је Несторијево учење представљало за источну Цркву. Сабор у Риму 430. године, на коме је под ауторитетом римског епископа осуђена Несторијева јерес, показује да је несторијанство било одбачено као неправовечно учење чак и пре Ефеског сабора. Кандидат такође анализира богословски допринос папе Келестина на основу доступних извора. Комисија констатује да тежиште истраживања овог рада није Хришћанска етика.

2) Илија Марчетић, „Пастирско-богословска сарадња цара Маркијана и светог Лава Великог у чувању православне христолошке вероисповедне мисли Цркве“, *Богословље 2* (2013), 226-240.

У овом чланку је описан однос између Цркве и световне царске власти по питању очувања православне хришћанске вере у времену одржавања Халкидонског васељенског сабора. Рад обрађује и тему хришћанског цара, онако како се она тумачи у списима Светог Лава Римског и Светог Флавијана Цариградског. Препознавање евтихијанског кривоверја и духовно-богословска борба против монофизитског учења довела је до нарочитог зближавања на релацији Константинопољ – Рим, односно до изразите сарадње цара Источног римског царства Маркијана и епископа римског, папе Лава Великог. Сарадња царске власти са виђеним хришћанским мислиоцима у времену одржавања Халкидонског сабора довела је и до потпуног очувања православног учења о Богочовеку као истинитом Богу Логосу који је носилац двеју природа, божанске и човечанске. Комисија констатује да тежиште истраживања овог рада није Хришћанска етика.

3) Илија Марчетић, „Теолингвистичка корелација темина ὑπόστασις, *subsistentia* и *substantia* у догматско-богословској књижевности халкидонског богословског учења Цркве“, *Богословље 2* (2015), 26-35.

У овом раду кандидат истиче да је латинска реч *subsistentia* током V века хришћанске историје понекад коришћена као латински синоним за грчку реч ипостас, која је током IV века па све до успостављања неохеленског језика у хеленској лингвистици имала и има у академској средини семантичко значење за појам личности. Код светог апостола Павла се израз ὑπόστασις користи у семантичком контексту за појмове – „личност“ или „биће“, као на пример у Посланици Јеврејима 1, 3. Аутор настоји да осветли богословско-лингвистичку употребу наведених лексичких термина у контексту учења Цркве о Богочовеку Исусу Христу као јединственој Личности у две природе. Комисија констатује да тежиште истраживања овог рада није Хришћанска етика.

4) Илија Марчетић, „Човек као личност (ипостас) догађаја слободног и праштајућег самосаопштавања Бога у контексту христологије и антропологије“, *Српска теологија данас 2014*, Београд: Православни богословски факултет, 2015, 52-59.

У овом тексту је описана еклисиолошка антропологија која препознаје човека као личност, што значи као биће заједнице, и следствено томе, упућује на антрополошки оптимизам, на могућност личносног постојања човека коју је Бог даровао човечјем бићу и природи, у заједништву са Оваплоћеним и Васкрслим Богочовеком. Да би постојала могућност таквог позитивног исхода православне антропологије, аутор сматра да је целисходно истаћи да је тај оптимистички резултат просополошке теологије, тј. да човек од датог и задатог бића постаје личносно биће (превазилазићи индивидуалност као егоизам), омогућен призивом Божје љубави, Његовим Откривењем, и Његовим самосаопштењем (*Selbstmitteilung Gottes*). Иако овај рад има извесне додирне тачке са хришћанском етиком, тежиште истраживања је на хришћанској антропологији.

5) Илија Марчетић, „Томос Сједињења 433. године као израз богословске мисли светог Кирила Александријског“, *Српска теологија данас 2012*, Београд: Православни богословски факултет, 2013, 246-258.

У овом тексту аутор сагледава христологију Св. Кирила Александријског као још једну потврду да је халкидонско богословско разумевање Кирилове христологије једино аутентично. Ово чини анализом *Томоса сједињења*, односно Кириловог Изложења вере из 433. год. Споменути богословски документ, који је послат од стране Св. Кирила Александријског епископу Јовану Антиохијском, означава обнову заједнице између њихових цркава након раскола који је настао после Ефеског сабора 431. г. Халкидонски Оци су, разматрајући документ, прихватили ову писану реч Светог Кирила као адекватну да оспори Несторијеву заблуду, истовремено потврђујући све импликације православне христологије. Аутор анализира и теолошке импликације Трећег васељенског сабора као потврду црквене вере у истинитост Богооваплоћења, тј. вере у истинито и реално оваплоћење Једног од Свете Тројице — Бога Логоса. Истраживање обрађује и проблематичне односе сиријских појмова *qnoia* — *parsora* — *kuana* са јелинским појмовима *ὁλόστασις* — *πρόσωπον* — *οὐσία*. Комисија констатује да тежиште истраживања овог рада није Хришћанска етика.

6) Илија Марчетић, „Свети Јован Касијан као богослов Богооваплоћења“, *Српска теологија данас 2011*, Београд: Православни богословски факултет, 2012, 489-504.

У овом раду Кандидат приказује богословски допринос Св. Јована Касијана који је деловао својим књижевним мисијским радом у оквирима латинског говорног подручја. Наглашен је и допринос Јована Касијана решавању несторијанског спора у првој половини V века. Аутор анализу спроводи на основу извора, указујући на исправност богословских ставова Св. Кирила Александријског као и Св. Лава Великог, чија су учења у основи Халкидонског ороса вере. Комисија констатује да тежиште истраживања овог рада није Хришћанска етика.

7. Илија Марчетић, „Византијски утицаји на српско богословље током средњовековног и раног нововизантијског периода“, *Живопис: часопис за негованье црквене уметности* 12, 2023, 149-164.

У овом раду аутор истражује како је српска културологија и теологија утемељена на импликацијама византијске културне и теолошке мисли. То се нарочито огледа у чињеници да су први сведоци хришћанске богословске мисли међу Словенима, укључујући српске Словене, били византијски мисионари, света браћа Тирило и Методије.

4. Остале активности кандидата др Илије Марчетића

Поред наведених педагошких и научно-истраживачких постигнућа, кандидат др Илија Марчетић је обављао делатност Координатора за верску наставу Епархије Банатске. Такође је учествовао и на пројекту „Едукација просветних радника и свештеника за извођење верске наставе у образовном систему Републике Србије

(Православног катихизиса)“. Између осталог, кандидат је одржао и више стручних семинара за потребе верске наставе у Епархији Банатској у периоду од 2001. до 2003. године. Све ове активности сведоче о преданом залагању кандидата у области образовања и црквене просвете.

МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Након детаљне анализе предложене документације, Комисија констатује да се на расписани конкурс за асистента са докторатом за научну област Систематска теологија, са тежиштем истраживања: Хришћанска етика, пријавило два кандидата и то **др Обрад Карановић** и **др Илија Марчетић**. Пријаве кандидата су у овом реферату обрађене по редоследу пријаве на конкурс.

Кандидат др Обрад Карановић је, током својих студија, показао да је реч о вредном и успешном студенту, што је потврдио и на својим постдипломским студијама на Универзитету у Фрибургу, Католичком Институту у Паризу и Аристотеловом универзитету у Солуну. Комисија указује на чињеницу да докторска дисертација овог кандидата за тежиште истраживања има Хришћанску етику што је од нарочитог значаја с обзиром на услове конкурса. Важна је и чињеница да кандидат има и завршену специјализацију из моралног богословља на Католичком институту у Паризу, где је одбранио рад „Однос човека према творевини у савременој еколошкој проблематици. Једно православно читање папске енциклике *Laudato Si*”, што га показује као изузетно компетентног за тежиште истраживања Хришћанска етика у оквиру уже научне области Систематска теологија.

Бављење темама хришћанске етике, кандидат у својим радовима проширује и на биоетичке и еколошке теме, што је посебно значајно у контексту савременог српског богословља. Будући да своје постдипломске студије кандидат завршава у иностранству, те радове пише и брани на француском и грчком језику, сматрамо да је његово активно знање страних језика од изузетног значаја, јер кандидату пружа могућност да прати и користи релевантну међународну литературу у научном раду на пољу хришћанске етике и биоетике, као и на ширем пољу систематског богословља. Кандидат уједно поседује познавање и класичних језика, што му омогућава да има директан приступ изворима. Исто тако, кандидатово предавачко искуство на Богословском факултету Аристотеловог универзитета у Солуну свакако говори о томе да је реч о некоме ко заслужује поверење и има научно-педагошке квалификације за место асистента на нашем факултету.

Кандидат **др Илија Марчетић** такође показује склоности и компетенције за бављење науком, што је и показао успешном одбраном докторске дисертације на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Његови научни радови показују да поседује компетенције за бављење научним радом, као и владање и успешно коришћење извора на класичним језицима и литературе на савременим страним језицима.

Докторска дисертација кандидата као и његови научни радови показују способност и надареност за бављење сложеним богословским питањима.

Међутим, иако докторска дисертација кандидата као и његови радови спадају у ужу научну област Систематска теологија (а поједини и у ужу научну област Историја Цркве) и повремено садрже рефлексије на етичка питања, њихово тежиште истраживања није Хришћанска етика, што је захтев који је у Конкурсу јасно истакнут. Искуство наставника верске наставнике као и обављање руководећих функција у верском образовању свакако сведочи о склоности и способности кандидата да се бави педагошким радом.

Имајући у виду све наведено, Комисија констатује да оба кандидата испуњавају услове Конкурса. Полазећи од чињенице да је условима Конкурса јасно назначено да се Асистент са докторатом бира за ужу научну област Систематска теологија са тежиштем истраживања на Хришћанској етици, **Комисија недвосмислено даје предност кандидату др Обраду Карановићу**, пошто и његова докторска дисертација и научни радови имају хришћанску етику за тежиште истраживања, што није случај са докторском дисертацијом и научним радовима кандидата др Илије Марчетића.

Сходно свему наведеном, а узимајући у обзир све релевантне чиниоце и на основу био-библиографских података и аналитичких описа досадашњег рада и радова кандидата, Комисија је одлучила да, у складу са пропозицијама конкурса, **предложи др Обрада Карановића**, доктора богословских наука, за избор у звање асистента са докторатом на катедри за Систематско богословље, са тежиштем истраживања: Хришћанска етика, са пуним радним временом на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 04. септембра 2024. године.

Чланови комисије:

1. _____

др Александар Ђаковац,
ванредни професор Православног богословског факултета УБ
(председник комисије)

2. _____

др Раде Кисић,
ванредни професор Православног богословског факултета УБ

3. _____

др Златко Матић,
ванредни професор Православног богословског факултета УБ